

A Nemzetközi Talajtani Társaság II. és IV. szekciójának együttes konferenciája

Aberdeen 1966

A konferencián, mely 1966. IX. 5–10. között került megrendezésre Aberdeenben, 45 ország képviselői vettek részt. A konferencia témája és címe „Talajkémia és Talajtermékenység” volt.

A konferencia programja a következő hat szekcióban oszlott meg:

1. A talaj szervesanyagai
2. A fő növényi tápanyagok N, P és S
3. A szabadföldi talaj-növény kísérletek alapjai
4. Fő tápelemek (kationok)
5. Mikroelemek
6. Tápanyagáramlás a talajban

Az első szekcióban hangzott el az előadások csaknem 30%-a. S. L. JANSON a talaj szervesanyagainak a talaj termékenységben játszott sokoldalú szerepéről tartott előadást. E szekcióban a legtöbb előadás a talaj szeretlen—szerves komplexusának problémaköréből hangzott el. Így többek között poliszaharidoknak agyaggal való kölcsönhatásáról. A talaj agyag humusz komplexusával A. P. EDWARDS előadása foglalkozott. E vizsgálatokban újabban az izotóp technikát is bekapcsolják és erről szólt SCHARPENSEEL előadása. ALEXANDROVA tartott igen érdekes előadást a fulvosav—huminsav kölcsönhatásról a talajban. Ennek eredményei számunkra igen érdekesek voltak, mert saját ilyen irányú vizsgálataink és SARKADI hazai vizsgálatai is azt mutatták, hogy a huminsavak és fulvosavak egymásba való átalakulása fontos gyakorlati értékű vizsgálandó feladat. Érdekes ALEXANDROVA azon általános érvényű megállapítása, hogy a fulvosav relatív mennyisége az összes megvizsgált talajszelvényben lefelé haladva növekszik.

E szekcióban hangzott el e sorok szerzőjének előadása is a talaj szeretlen—szerves komplexusának változásáról pszeudoglejes barna erdőtalajokban meszezés hatására. A humuszminőség vizsgálati adatokon kívül főként a talajok N dinamikájának vizsgálatával foglalkozott az előadás, és új koncepciót ismertetett a talaj biokémiai

küszöbérték fogalmával és gyakorlati jelentőségével kapcsolatban.

A második szekció bevezető előadását C. H. WILLIAMS (Ausztrália) tartotta, a fő tápanyagok (N, P, S) forgalmáról, egymásra gyakorolt hatásáról és felvehetőségüket befolyásoló néhány tényezőről. Érdekes problémaként szerepelt az egész konferencián a kén szerepe, ami főként a tiszta műtrágyák, illetve a koncentrált (S tartalmú adalékoktól mentes) műtrágyák alkalmazásának elterjedésével kapcsolatos.

B. A. STERWART előadása pl. N: S arányának szerepét vizsgálta és a talaj kéntartalmának szerepét a szalma és más talajba jutott, vagy juttatott szervesanyagok elbomlásánál. Azt tapasztalták, hogy N, P, K adagolás mellett a szervesanyagok elbomlása a talajban elsősorban az S tartalomtól függ.

Élénk érdeklődést és vitát váltott ki S. MCCONNAGHY J. V. B. STEWART és M. MALIK előadása: „A talajfoszfor növények általi felvehetőségének izotópos vizsgálata.” Igen érdekes volt még e szekcióban A. FINCK előadása, Al, Fe és Mn mérgező hatásának foszfor trágyázással való kiküszöbölése. Új oldalról világította meg ezt a kérdést, mivel gyakorlati javaslata: annyi foszfát trágya adagolása, amivel ki lehet küszöbölni e hatásokat és így az egyben talajjavítási eljárás is.

Viszonylag a legkisebb érdeklődést és vitát váltotta ki az igen nagynértékben módszertani jellegű harmadik szekció, mely a konferencia résztvevőinek körében nem tarthatott olyan általános érdeklődésre igényt, mint a többi szekció.

A negyedik szekcióban a főbb kationok szerepéről szóló előadásokat R. BLANCHET előadása vezette be, s e szekcióban a Ca, K, Na forgalmáról szóló előadások hangzottak el. A kálium forgalom problémaköréből izotóp kísérletekről szóló előadás is hangzott el.

Az ötödik szekcióban igen érdekes volt A. J. DE GROOT előadása, aki a hollandiai folyó deltákban levő talajok mikroelem ellátottságát és mikroelem dinamikáját

vizsgálta és egy rendkívül jól demonstrált előadásban talajföldrajzi, hidrológiai és tápanyag felvehetőségi eredményeket szintetizált.

A tápanyagok felvehetőségét befolyásoló térfaktorok szerepére vonatkozó legújabb vizsgálatok eredményeiről mikroelemekkel kapcsolatban S. A. BARBER és munkatársai számoltak be, melyek a VIII. Nemzetközi Talajtani Kongresszuson elhangzott előadások eredményeinek továbbfejlesztését foglalták össze.

A hatodik szekcióban hangzott el NYE előadása, aki a diffúziós és tápanyag áramlás általános elméleti alapjait és matematikai értékelését összefoglaló munkáról számolt be. Ezen eredmények igen élénk vitát váltottak ki.

Szorosan a konferenciához csatlakozott a konferencia szekció ülései között egy napos időtartammal megrendezett kirándulás is. (A konferencián egyhetes kirándulás is programba volt iktatva.) A csatlakozó kirándulás izeltöt adott Skócia talajviszonyairól. A kirándulás Aberdeentől észak-nyugatra farmok és kísérleti telepek meglátogatásából állott. Több szabadföldi kísérletet mutattak be, többek között nagyon szép talajszelvényeket, melyek a főbb talajtípusokat reprezentálták, s melyek demonstrációja mintaszerűen volt előkészítve. E kirándulás alkalmával tekintettük meg a Macaulay Institut for Soil Research mikroelem kísérleteit is, melyeket MITCHEL és munkatársai végeznek.

Skócia talajviszonyai igen változatosak és érdekesekek. A skót felföldön a Caledoniai pajzs repedezett metamorf savanyú kőzetek, melyek sokszor prekambriumi eredetűek, savanyú talajtípusok alakultak ki és ezeknél alapvető probléma a talajok mezezése. A skót alföldnek számító középső részén valamivel bázikusabbak a kőzetek, sok helyütt vörös homokkővek fordulnak elő és a mélyebben fekvő részeken nagy kiterjedésű lápos területek vannak.

A déli felföld talajai sokszor silur, vagy devon korabeli kőzeteken alakultak ki. Mindhárom tájon nagy kiterjedésű gránit előfordulások is találhatóak. A legfőbb talajtípusok a következők: váztalajok, podzolos talajok, barna erdőtalajok, glejes talajok és láptalajok. E főtípusokon belül számunkra igen érdekes volt podzolos láptalajokat és tipikus vasas, illetve humuszos vasas podzolókat látni.

Rendkívül érdekes intézet látogatáson vettünk részt a Macaulay Institute for Soil Research-ben, melyet mint ismeretes 1932-ben alapítottak. Igen nagy benyomást tett a konferencia résztvevőire az intézet jól szervezett és kiemelkedő tudományos munkájával való megismerkedés.

A konferencia fogadásán, melyet a Nemzetközi Talajtani Társaság tiszteletére rendeztek, SIR WILLIAM GAMMIE OGG, az angol talajtan egyik kiemelkedő képviselője, a konferencia egyik fő védnöke, meleg szavakkal emlékezett meg az Aberdeeni Konferencia egyik elődjéről, a Budapesten 1929-ben megrendezett Nemzetközi Talajtani Konferenciáról és felszólalásának java részében a magyar talajtan eredményeit és a magyar talajtani szakemberek érdemeit a Nemzetközi Talajtani Konferenciák és találkozók létrehozásában. Méltatta és megemlékezett a Magyarországon annak idején TREITZ vezetésével megtett talajtani tanulmányi kirándulásról is, mely szerinte a külföldi szakemberek számára igen értékes volt.

A konferencia ideje alatt ülésezett az Angol Talajtani Társaság is.

A konferencia szervezettsége, a különböző országok küldötteinek találkozásai és vitái, valamint a konferenciához csatlakozó igen jól szervezett kirándulások nagymértékben járultak hozzá a konferencia sikeréhez.

HARGITAI LÁSZLÓ

Érkezett: 1966. december 20.